

กฤษณา

ชื่ออื่นๆ	ไม้หอม พวมพร้าว กายูการ (1)
ชื่ออังกฤษ	Agar-Wood (1, 2), Eagle-Wood (2, 3), Wood Tree, Lignum Aloes, Aloewood, Calambac (1)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Aquilaria malaccensis</i> Lam. (1, 2)
ชื่อพ้อง	<i>Aquilaria agallocha</i> Roxb. (1, 3)
วงศ์	THYMELAEACEAE (1 - 3)
ส่วนที่ใช้	แก่นแห้ง (2)
แหล่งที่มา	

ป่าดิบแล้งทางภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ของราชอาณาจักรไทย และพบได้ใน
ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา (2)

สารสำคัญ

สารกลุ่ม resins: ประกอบด้วย benzylacetone, β -methoxybenzylacetone, hydrocin-
namic acid, β -methoxyhydrocinnamic acid (3)

น้ำมันหอมระเหย: ประกอบด้วย abietane ester, sesquiterpenes, sesquiterpene
dehydrofukinone (4), isobaimuxinol (5), *rel*-(2*R*,8*S*,8*aR*)-2-(1,2,3,5,6,7,8,8*a*-octahydro-8,8*a*-
dimethyl-2-naphthyl)-prop-2-en-1-ol (eremophila-9,11(13)-dien-12-ol), *rel*-(3*R*,7*R*,9*R*,10*S*)-9,10-
dimethyl-6-methylene-4-oxatricyclo [7.4.0.03,7] tridec-1-ene (8,12-epoxyeremophila-9,11(13)-
diene), *rel*-(2*R*,8*S*,8*aR*)-2-(1,2,6,7,8,8*a* hexahydro-8,8*a*-dimethyl-2-naphthyl)-propan-2-ol
(valenca-1(10),8-dien-11-ol)), *rel*-(5*R*,10*R*)-(2-isopro-pylidene-10-methyl-spiro[4,5]dec-6-ene-
6-carbaldehyde (vetispira-2(11),6-dien-14-al), *rel*-(5*R*,7*R*,10*R*)-2-isopropylidene-10-methyl-6-
methylene-spiro[4.5]decan-7-ol (vetispira-2(11), 6(14)-dien-7-ol), *rel*-(1*R*,2*R*)-9-isopropyl-2-
methyl-8-oxatricyclo[7.2.1.01,6]dodec-5-ene (2,14-epoxyvetispira-6-ene), *rel*-(1*R*,2*R*)-(9-
isopropyl-2-methyl-8-oxatricyclo[7.2.1.01,6]dodeca-4,6-diene (7,2,14-epoxy-vetispira-6(14),7-
diene), 2-(1,2,3,5,6,7,8,8*a*-octahydro-8,8*a*-dimethyl-2-naphthyl)-propanal (valenc- หรือ
eremophil-9-en-12-al) (6)

สารกลุ่มอื่นๆ: benzylacetone, p-methoxy-benzylacetone, anisic acid, β -agarofuran

(5)

เนื้อไม้ที่เป็นแผล ประกอบด้วย สารกลุ่ม chromones (diepoxytetrahydrochromones, oxidoagaro-chromones A,B,C (7), 7,8-dimethoxy-2-[2-(3'-acetoxyphenyl)ethyl]chromone, 6-methoxy-2-(2-phenylethyl) chromone, 6,7-dimethoxy-2-(2-phenylethyl)chromone (4), 6-methoxy-2-[2-(3-methoxy-4-hydroxyphenyl) ethyl]chromone, 6,8-dihydroxy-2-(2-phenylethyl) chromone, 6-hydroxy-2-[2-(4-hydroxyphenyl) ethyl]chromone, 6-hydroxy-2-[2-(2-hydroxyphenyl)ethyl] chromone, 7-hydroxy-2-(2-phenylethyl)chromone, 6-hydroxy-7-methoxy-2-(2-phenylethyl)chromone, 2-(2-phenylethyl) chromone, flidersiachromone (8), 5,8-dihydroxy-2-(2-p-methoxyphenylethyl)chromone, 6,7-dimethoxy -2-(2-p-methoxy-phenylethyl)chromone, 5,8-dihydroxy-2-(2-phenylethyl)chromone (9), 5-hydroxy-6-methoxy-2-(2-phenylethyl) chromone, 8-chloro-2-(2-phenylethyl)-5,6,7-trihydroxy-5,6,7,8-tetrahydro-chromone, 6,7-dihydroxy-2-(2-phenylethyl)-5,6,7,8-tetrahydrochromone (10)

ลักษณะทางออกของเคื่องฟ้า

เนื้อไม้สีเหลือง มีกลิ่นหอมซึ่งเกิดจากการที่มีเชื้อราบางชนิดเจริญเข้าไปในเนื้อไม้ ทำให้เนื้อไม้สร้างชั้นน้ำมัน เนื้อไม้จึงมีสีเข้มขึ้น เมื่อหักกิ่งจะมีชั้นน้ำมันไหลเยิ้มออกมา กลิ่นหอมเฉพาะ (2) รสเผ็ดร้อน และขม (3)

ประโยชน์ทางยา

การใช้ตามภูมิปัญญา: ใช้เป็นยาคุมธาตุ บำรุงเลือดและหัวใจ ผสมในยาหอม แก้ลมวิงเวียน อาเจียน ท้องร่วง แก้ไข้ต่างๆ และแก้โรคปวดบวมตามข้อ (2, 11) จีนใช้แก้ปวดหน้าอก แก้อาเจียน แก้ไอ แก้หอบหืด (3)

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์ยับยั้งอาการแพ้อย่างเฉียบพลัน: สารสกัดน้ำจากแก่นกฤษณา สามารถยับยั้งอาการแพ้อย่างเฉียบพลันที่แสดงออกทางผิวหนังในหนู โดยยับยั้งการหลั่ง histamine จาก mast cell (12)

ฤทธิ์ลดความดันโลหิต: สารสกัดจากแก่นกฤษณา มีฤทธิ์ลดความดันโลหิตในแมวที่สลบ ซึ่งความดันโลหิต จะลดลงทันทีเมื่อให้สารสกัดทางหลอดเลือดดำ แต่ผลลดความดันโลหิตจะไม่เกิน 40 - 80 นาที (13)

เอกสารอ้างอิง ติดต่อที่สำนักงานข้อมูลสมุนไพร